

Grant, S.G. (1997). On Subject-Specific Pedagogy: Two Teachers, Two Pedagogical Approaches. Paper presented at the Annual Conference of the National Council for the Social Studies, Cincinnati (OH), November 1997.

<http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED423203.pdf>

[Rob Schuurmans, 2011]

Grant legt de nadruk op de verschillen tussen docenten bij het behandelen van een onderwerp. Die verschillen bestaan als het gaat om de inhoud en de didactische aanpak van de stof. Het onderwerp waarbij Grant dit onderzocht was de burgerrechtenbeweging in de V.S. vanaf de jaren '50. Grant heeft twee doelen met zijn artikel.

Ten eerste wil hij kijken naar hoe docenten denken over de stof en hun mening over de mogelijkheden van scholieren om te begrijpen waarom ze een bepaalde leermethode toepassen. Daarnaast wil hij de gevolgen die dit heeft voor onderwijsbeleid en professionele ontwikkeling van docenten in kaart brengen.

Hoe docenten denken over een bepaald onderwerp en hoe zij denken over de mogelijkheden van hun leerlingen heeft volgens Grant gevolgen voor de door de docent in de les gehanteerde onderwijsmethode. De standplaatsgebondenheid van de docent wordt onder andere bepaald door de visie van de docent op de stof en op zijn leerlingen.

Grant gaat in zijn artikel uit van eerder onderzoek naar lesmethoden.

Shulman (1987) spreekt van 'pedagogical content knowledge': "een combinatie van inhoud en lesmethode aangepast aan interesse en leervermogen van de scholieren en klaargemaakt voor gebruik in de klas". Onder andere aan de hand hiervan concludeert Grant, dat bij vaklessen drie zaken een rol spelen: de vakkennis van de docent, een begrip van hoe scholieren leren en een repertoire van verschillende leermethoden. Hij probeert het verband te leggen tussen de in de klas gebruikte leermethode en de vakkennis van de docent en het begrip dat de docent heeft van hoe scholieren leren.

In een periode van twee jaar heeft Grant lessen geobserveerd van, en interviews gehouden met twee docenten die lesgeven aan Westwood School District. Dit is een school met vooral blanke leerlingen uit de hogere middenklasse. De behandelde stof was de burgerrechtenbeweging vanaf de jaren '50. De klas was de 11^e klas, met leerlingen in de leeftijd van 16 en 17 jaar.

De eerste docent is Linda Strait, een Afrikaans-Amerikaanse vrouw van halverwege de 40. Zij is geboren en opgegroeid in de streek. Ze heeft een bachelor en master in Amerikaanse geschiedenis en geeft vijf jaar les. Voordat ze les gaf, was zij bibliothecaresse.

De tweede docent is George Blair, een Europees-Amerikaanse man van begin 50. Ook hij heeft een bachelor en master in Amerikaanse geschiedenis en daarnaast een master in 'social studies education'. Hij geeft vijftientig jaar les.

Bij zijn analyse besteedt Grant vooral aandacht aan drie aspecten:

1. Welke stof wordt behandeld en hoe denkt de docent over de relevantie van die stof
2. Welk beeld heeft de docent van de leerlingen en van hoe ze leren?
3. Welke lesmethoden gebruikt de docent.

Bij de observatie van de lessen van George Blair valt het Grant op dat Blair zich richt op de acties en ervaringen van individuen, van de 'grote spelers' in het verhaal. Blair besteedt veel aandacht aan de economische en politieke geschiedenis van de jaren '50. De stof over de burgerrechtenbeweging wordt ingepast in een groter verhaal over de Amerikaanse buitenlandse politiek. Kenmerkend voor de lesmethode van Blair is de passieve rol van leerlingen. De docent vertelt een verhaal (en doet dat

goed volgens Grant) met veel drama. Het verhaal wordt ondersteund door aantekeningen die de leerlingen over moeten nemen.

In het interview met Blair geeft deze aan dat hij vindt dat het belang van de burgerrechtenbeweging alleen begrepen kan worden in een bredere context van problemen in die tijd, zoals de koude oorlog. Zijn leerlingen moeten het grotere geheel zien. Door de nadruk op de persoonlijke dimensie te leggen, wil hij vragen oproepen bij zijn leerlingen. Maar, zo geeft Blair zelf aan, hij plant de vraag, maar weet niet wat ermee gedaan wordt. Waar het gaat om de keuze van de stof, gaat Blair erg uit van het tekstboek, zodat de leerlingen goed scoren op de test. Daarnaast analyseert hij de tests en past zijn programma daar op aan. Hij vindt dat het afnemen van centrale tests zorgt voor een hoge standaard onderwijs.

Blair vindt dat leerlingen niet zelf de historische kennis hebben om uit het tekstboek te halen wat belangrijk is. Maar, zo vindt Grant, door zijn lesmethode leren zijn leerlingen dit ook niet. Andere lesmethoden ziet Blair als 'spelletjes' en hij denkt niet dat die veel effect hebben. Hij verwacht weinig van zijn leerlingen en gelooft dat zij niet alleen kunnen leren. Ook de druk om alles te behandelen in de voorgeschreven tijd draagt bij aan zijn lesmethode. Blair geeft aan dat met meer tijd en minder stof hij het misschien anders zou doen. Om deze redenen heeft Blair gekozen voor zijn lesmethode: een verhaal met zijn leerlingen als toeschouwers.

Linda Strait baseert de inhoud van haar les op haar eigen aantekeningen van de universiteit, wat zij zelf gelezen heeft over het onderwerp en op het tekstboek. Als het gaat om de burgerrechtenbeweging, dan behandelt zij de Afrikaanse-Amerikanen als voorbeeld in een lange geschiedenis van burgerrechtenbewegingen (net als de emancipatiestrijd van indianen, latino's etc.), en niet als dé burgerrechtenbeweging. Naast aandacht voor grote personen en gebeurtenissen is er in haar les ook veel ruimte voor persoonlijke ervaringen van minder bekende personen. De burgerrechtenbeweging wordt als onderwerp apart behandeld, niet in een context zoals bij Blair. Strait hanteert veel verschillende lesactiviteiten; zoals discussie, video, rollenspelen, en schrijf oefeningen. De docent zorgt niet alleen voor kennisoverdracht, maar heeft meer een begeleidende en organiserende functie.

Uit het interview met Strait blijkt dat zij niet alleen kennis vergaren belangrijk vindt, maar wil dat haar leerlingen ook de emotie achter gebeurtenissen begrijpen en voelen. Zij zegt daarover: "Knowledge is important, but without empathy, it is hollow". Racisme speelt nog steeds in de VS en leerlingen moeten dat begrijpen. Daarnaast wil Strait ook een andere kant van de geschiedenis laten zien. Geschiedenis is namelijk niet alleen blanke mannen-geschiedenis.

Strait heeft in het verleden gemerkt dat als alleen de zwarte burgerrechtenbeweging wordt behandeld veel leerlingen zich aangevallen voelen. Daarom heeft zij een concessie gedaan, door de zwarte burgerrechtenbeweging als voorbeeld te behandelen. Dit is niet wat ze eigenlijk wil. Grant concludeert: door haar leerlingen serieus te nemen betaalt ze de prijs. Strait past haar programma aan de test aan. Omdat ze weinig tijd heeft, doet ze sommige dingen niet. Toch blijft ze de nadruk leggen op wat ze zelf belangrijk vindt. Daardoor heeft ze wel nog meer het gevoel te weinig tijd te hebben. Dit maakt haar onzeker, want de test is belangrijk, vindt de omgeving. Grant trekt de conclusie: hoe ambitieuzer de docent is, hoe onzekerder hij is.

Strait gelooft dat leerlingen meer leren als ze samenwerken. De emotie achter historische gebeurtenissen wordt voor leerlingen makkelijker te voelen door de inzet van verschillende didactische werkvormen. Ook is Strait ervan overtuigd, dat alle leerlingen kunnen leren, maar ze leren niet op dezelfde manier. Haar lesmethode levert haar ook zorgen op: leren leerlingen nog wel genoeg voor de Regents Test, het verplichte examen van de staat New York? En daarnaast: sommige leerlingen konden zich drukken en leverden nauwelijks een inspanning tijdens haar lessen.

In zijn analyse geeft Grant aan dat de verschillen tussen de twee docenten groot zijn, terwijl ze op dezelfde school werken. Dit is een belangrijk besef, want docenten hebben veel vrijheid. De

verschillen zijn te verklaren vanuit de gedachten die de docenten hebben over de stof en hun visie op de leerlingen. Daarnaast spelen persoonlijke verschillen een rol. De belangrijkste persoonlijke verschillen tussen Blair en Strait waren ras en geslacht. Vanuit deze kenmerken valt dan ook te verklaren dat zij andere nadrukken leggen.

Het gegeven dat de verschillen tussen docenten zo groot kunnen zijn, levert spanningen op, vindt Grant. Docenten zijn niet slechts een 'toevoeging' tussen kennis en leerling, maar docenten bepalen kennis en wat leerlingen leren en hoe leerlingen leren. Hierdoor ontstaat een spanning met onderwijsvernieuwingen over bijvoorbeeld uitdagende stof en leermethoden. Het doel van de docent en wat docenten verwachten van hun leerlingen bepaalt wat ze behandelen in de les en hoe ze dat behandelen. Daarnaast speelt de stof die behandeld wordt in de test en de tijdsdruk die dat oplevert een rol. Door deze spanningen te begrijpen, begrijp je waarom docenten de stof op een bepaalde manier behandelen en welke stof ze behandelen. Als via een onderwijsvernieuwing wordt geprobeerd de manier waarop lesgegeven wordt te veranderen, loop je tegen problemen aan. Docenten kunnen onzeker zijn, vanwege leerlingen die mondig zijn en vanwege de te behalen tests, zoals in het geval van Linda Strait. Of docenten hebben niet de wil om iets te veranderen, zoals bij George Blair. Het probleem ligt volgens Grant dan niet alleen bij de docent, maar ook bij het beleid. Dat is vaak niet direct, niet expliciet en niet samenhangend genoeg voor de docent. Daarnaast sluiten lesstof en lesmethode niet altijd bij elkaar aan bij een onderwijsvernieuwing.

Het artikel van Grant is makkelijk leesbaar en logisch van opbouw. Zijn kwalitatief onderzoek oogt betrouwbaar: hij heeft in een periode van twee jaar verschillende lessen bezocht en interviews afgenomen. Zijn conclusies zijn niet erg verrassend. Elke docent is anders en elke docent maakt keuzes over welke stof hij behandelt en op welke manier hij dat doet. Die keuzes worden onder andere ingegeven door de visie van de docent op de stof en zijn inschatting van wat zijn leerlingen aankunnen. Grant geeft aan dat ook persoonlijke verschillen een rol spelen in de verklaring van de verschillen in stof en didactiek, zoals ras en geslacht. Aan die persoonlijke verschillen besteed hij verder nauwelijks aandacht. Dit is wat mij betreft een hiaat in zijn artikel. Hoewel zijn onderzoek zich niet richt op dit aspect, vind ik het niet sterk om in de analyse van een onderzoek een verklaring te geven voor de verschillen tussen twee docenten, maar deze verklaring niet toe te lichten en niet uit te werken. De suggestie van Grant als het gaat om het gebruik van zijn onderzoek bij onderwijsvernieuwingen is niet erg helder. Dat docenten bepalen wat leerlingen leren en hoe ze dat leren toont Grant duidelijk aan. Dat hier bij onderwijsvernieuwingen rekening mee gehouden moet worden is evident. Hoe daar vervolgens rekening mee moet worden gehouden blijft onduidelijk en weinig concreet. Met voorbeelden had Grant duidelijk kunnen maken dat onderwijsvernieuwingen direct, expliciet en samenhangend moeten zijn. Bij het beschrijven van de problemen waarmee onderwijsvernieuwingen te maken hebben – onzekerheid en onwil van docenten – gaat Grant te kort door de bocht. Op basis van zijn onderzoek valt dit niet duidelijk te concluderen. Het gaat ver de door hem onderzochte docenten als onzeker (Linda Strait) of onwillig (George Blair) neer te zetten. Deze typeringen worden onvoldoende onderbouwd in zijn artikel.